СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 290. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, субота, 13-го грудня 1947. No. 290. JERSEY CITY and NEW YORK, Saturday, December 13, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

НЕГАЙНА ПОМІЧ ЕВРОПІ НА СПІЛЬНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ КОНГРЕСУ

Вашингтон, 11 грудня. — Після непередбаченого конгресовими провідниками зволіканя з кінцевим голосуванням над негайною допомогою для Европи в палаті репрезентантів, прийшло до формальної ухвали цього законопроєкту. Справа була вже так на всі боки пересуджена, що навіть не було поіменного голосування, лише збірне, тобто таке, яке без окремого числення голосів показує, куди йде більшість. Тому, що палата прийняла загальну суму у висоті $590,000,000 вже разом з допомогою для Китаю, а сенат прийняв для самої Европи висоту $597,-000,000, треба було негайно вирівнати ці розбіжності на спільній конференції обох палат. Конференція зійшлася в пятницю. Після осягнення згоди обі палати ще формально переголосують законопроєкт і тоді він опиниться у Білому Домі в понеділок до підпису президента. — Справа негайної допомоги вважається в Білому Домі за вирішену без огляду на висоту допомоги. Тому президент вже готовий з дальшою програмою для видужання Европи і, як заповідають, предявить її в конгресі вже в понеділок.

РЕСПУБЛИКАНСЬКИЙ ПРОЄКТ ПРОТИ ІНФЛЯЦІЇ ПЕРЕЙШОВ У КОМІСІЇ.

Вашингтон. — В комісії банковій палати репрезентантів перейшов 14 проти 9 голосів республиканський проєкт для спинення інфляції, який полягає на добровільнім обмеженні закупна життєвих продуктів і експорту матеріялів за кордон. Президент заявив, що він не погодиться на республиканський проєкт і не відступить від десяти точок, придуманих для спинення інфляції в його посланні до конгресу.

ЗАНЕХАЛИ УЧИТЕЛЬСЬКИЙ КУРС СОВЄТСЬКОЇ КУЛЬТУРИ.

Ню Йорк. — Внаслідок критики чотирьох газет міська шкільна рада занехала улаштження спеціяльного курсу для учителів про совєтську культуру. Цей курс був плянований Американсько-Російським Інститутом для Культурних Взаємин, який існує вже 21 літ. На курс зголосилося 30 учителів з нюйорських шкіл. Шкільний інспектор д-р Вилйем Джансон заявив, що курси відкликано після того, як щоденник Ворлд Телеґрем, катол. тижневик Теблет, і місячники Амерікен Меркюрі та Плейн Ток виявили, що згаданий Інститут є про-совєтський. — В Колюмбійськім університеті та в міськім Сити Каледж оф Ню Йорк і в Бруклині влада заборонила промовляти на зібраннях студентів письменникові Гавердові Фастові тому, що він стоїть під замітом непослуху конгресові при зізнанні в комісії. Проти заборони організують протест деякі студентські організації.

ПРЕЗИДЕНТ В СПРАВІ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ДЕПАРТАМЕНТУ ПРАЦІ.

Вашингтон. — Підчас пресової конференції президент Труман виявив свої пляни для реорганізації урядових департаментів зі спеціяльною увагою на переміни в департаменті праці. Він предложить конгресові відповідні законопроєкти вже в січні. При нагоді перемін департаменту праці президент хоче злучити з ним Юнайтед Стейтс Емплоймент Сервис, отже теперішню службу для вишукування робіт, а також і компензаційну комісію.

ПЯТЬ КОПАЛЬНИКІВ ЗГИНУЛО В ВИЛКСБЕРІ.

Вилксбері, Па. — Внаслідок двократного вибуху газів в шахті Лігай Кол Компані 1,000 стіп під землею згинуло 5 шахтярів, а 2 окалічіло. Поміж погибшими подають такі імена: Степан Силуп, Френк Щудло, Ігнац Скшинецкі, Каспір Пулак, Роджер Джонс.

КОРАБЕЛЬ ВИРЯТУВАВ ЛЕТУНА.

Норфолк, Вирджінія. — Цивільний летун Вилйем С. Ґілі з Принс Ен, Мд., вже находився в небезпеці смерти, коли моторова лодка з военного корабля Мисисипі приплила до його розбитого літака на Атлантійському океані, 25 миль від Гоґ Айленд і забрала його на пароплав. Мисисипі пливе тепер до берега і має прибути в суботу до морської бази в Норфолк.

ДИСКУТУЮТЬ НАД СТЕЙТОВОЮ ДОПОМОГОЮ ДЛЯ ПОНАД 65-ЛІТНІХ.

Ню Йорк. — У стейтовім будинку при Сентр Стріт ведуться переслухання свідків над способами, якими можна б прийти з допомогою для людей, що осягнули 65 літ життя, а які не можуть вижити зі старечої пенсії. Д-р Ворд Крамптон, предсідник Повітового Медичного Товариства подав думку, щоб для такої допомоги поширити знання ґеріятрики („джеріятрикс") у протиставленні до знання „педіятрики". Ґеріятрика займається способами продовження життя і життєвих сил для старих, а педіятрика для молодих. Д-р Крамптон є того погляду, що наука може більше помогти старцям ніж інші штучні засоби, які дають лише хвилеву допомогу.

Рух за затримання американських військ в Італії

Вашингтон, 11 грудня. — Конгресмен Джан Дейвис Ладж, з Конетикат, візвав президента Трумана, щоб він затримав американські війська в Італії як забезпеку проти совєтських затій у тому краю. — На підставі мирового договору Америка має забрати свої війська до 15 грудня. Урядовці армії й департаменту стейту твердять, що треба дотримати точок договору й тому вони поробили всі приготування, щоб забрати з Італії решту американського війська, яке там осталося ще з военних часів. Неурядові джерела згадують, що Америка могла б залишити свої війська в Італії лише тоді, коли б італійський уряд прохав Америку так зробити.

Конгресмен Ладж, видаючи свій зазив, твердить, що це було б глупістю збоку Америки дотримувати міжнародніх зобовязань, в яких Росія є учасницею, коли Росія на всі боки нехтує такі зобовязання й договори. . Як приклад такого нехтування Ладж вказує на Болгарію, звідки Росія має теж забрати свою армію до 15 грудня, одначе ще не чути про якісь зарядження в тому напрямку.

КОМУНІЗМ В ЕВРОПІ МОЖНА НАСАДИТИ ЛИШЕ СИЛОЮ — ОПІНІЯ В КОНГРЕСІ.

Вашингтон. — Поширення комунізму в Европі дійшло вже до вершка і дальше не може піти мирною дорогою, хіба „насильним ударом у змаганні до влади" тобто щойно через викликання громадянської війни. Такі інформації дістав конгрес з першої руки, бо від тих своїх членів, які їздили на вакації на студії відносин в Европі. Відповідний звіт з цеї поїздки склав в палатній закордонній комісії репрезентант Френклин Д. Малоні, з Пенсилвенії. Зо звіту виявляється, що найближчі місяці покажуть, чи комуністи візьмуться за революційні засоби. На рішення тактики, якої вони вживають, буде мати вплив постава Америки в справі допомоги Европі у відповіднім часі. Так як тепер справи стоять, сказано в звіті, можна ствердити, що комуністичні надії злобути Европу законними способами, погребані на цілі роки. Коли впродовж кількох місяців вони не відновлять насильств в Італії та Франції, то це буде знак, що поширення комунізму в Західнім Світі після другої війни дійшло до крайних границь.

ЗА ПОШИРЕННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ЧАСОПИСІВ ЗА КОРДОНОМ.

Вашингтон. — Два члени конгресу вийшли з проєктом поширити американські видання в Европі при допомозі уряду. Треба в першу чергу запевнити газетам виміну европейської валюти на американську при допомозі міжнародного бюра виміни в Женеві.

Большевизм — це найгірша форма фашизму

ПРЕДСТАВНИК АМЕРИКАНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ НАЗИВАЄ СОВЄТІВ ПО ІМЕНІ.

Берлін, 11. грудня. — Ричард М. Скеммон, специяліст в справах виборів та політичних партій при Американському Військовому Управлінні в Німеччині, виголосив сьогодні по радіо промову до німців на тему „Свобода проти тоталітаризму". Промову Скеммона вважається за найгострішу, яку досі можна було почути від офіціяльного американського представника проти Совєтів. Називаючи большевизм „новим фашизмом під червоним пла- *шем", Скеммон заявив, що ця сама „історія гноблення і поневолення повторюється в кожній комуністичній державі".* Він твердив, що в кожній совєтській, або ними опанованій краї ні „усувається парляментарну недоторканість законодавців та негайно ставляється під суд опозиційних політичних провідників за здогадну зраду. Де ці так звані суди не вистачають, там застосовується найстрашніший терор". „Для німців — говорив Скеммон — комуністична виборча тактика мусить бути дуже знайома; техніка виборів могла б бути дещо змінена, але вислід є завжди такий самий: єдина тоталітарна партія — червона, чи брунатна — мусить одержати 99% голосів. Згадуючи страшні злочини большевиків за „залізною заслоною", Скеммон назвав большевизм найгіршою формою фашизму.

УКРАЇНЦІ — ЖЕРТВОЮ НАЙГІРШОГО НЕВІЛЬНИЦТВА.

Ню Йорк, 11. грудня. — У звязку з французько-совєтським непорозумінням на тлі репатріяцій, Ню Йорк Таймс надрукував сьогодні під заголовком „Нове Невільництво" першу редакційну статтю, в якій насвітлює і коментує справді невідомі досі в історії торгівлю людьми та невільництво, що їх називає „чорною плямою нашої перемоги та нашої цивілізації". Автор твердить, що за легким словом „репатріяція" скривається жах і гроза та агонія модерної невільничої системи, що не має собі рівної в історії та яку винайшли два найбільш жорстокі режими: фашизм і большевизм. Навівши цілий ряд фактів з цего практикованого Совєтами модерного невільництва, автор стверджує, що його жертвою падуть головно українці, як з підсовєтських, так і колишніх підпольських українських земель.

ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД ВИКАЗУЄ БРЕХНЮ КОМУНІСТИЧНОГО „ГЕРОЯ".

Париж, 11. грудня. (АП). — Вчора з Москви повідомлено, що голова викиненої тепер з Москви французької репатріяційної місії, полк. Маркі, на пресовій конференції там же обвинувачував свій французький уряд та свою власну країну, що вони ведуть „злобну акцію" проти Москви. При цій нагоді Маркі зробив зі себе „героя", заявляючи, що він „втік з німецького полону та боровся проти німців в рядах партизанів в Польщі та Україні". Речник французького міністерства комбатантів сьогодні заявив, що цей „герой" ніколи з німецького полону не втікав, тільки аж в 1943 році був націстами звільнений і репатріований до Франції, з огляду на хворобу.

НОВИЙ КРИВАВИЙ РЕКОРД В ПАЛЕСТИНІ.

Єрусалим, 11. грудня. — Жидівсько-арабська бійка за Палестину досягнула сьогодні нового кривавого рекорду: згідно з урядовими повідомленнями там вбито 11 жидів і 9 арабів та всіх 60 осіб поранено. Неофіціяльно кількість вбитих подається на 41 осіб. Араби продовжують моблізувати свої сили до боротьби після закінчення британського мандату. В Лондоні в Палаті Громад речник британського уряду потвердив повідомлення, що Британія закінчить „трагічний розділ" свого протекторату над Палестиною з днем 15. травня 1948 р.

400,000 ЖЕРТВ ЧЕРВОНОГО ТЕРОРУ В ГРЕЦІЇ.

Атени, 11. грудня. — Згідно з урядовим повідомленням міністерства доброчинности, загальна кількість втікачів з охоплених терором большевицьких партизанів областей Північної Греції досягає 400,000 осіб і вона постійно збільшується новими втікачами. На весні кількість втікачів виносила ще „тільки" 100,000.

БАГАТОМОВНІ АМЕРИКАНСЬКІ ПОВІТРЯНО-МОРСЬКІ МАНЕВРИ В ІТАЛІЇ.

Рим, 11. грудня. (ІСС). — Сьогодні, в перший день зорганізованого комуністами генерального страйку в Римі та провінції, 200 американських літаків виконали пробну атаку на Північну Італію. Американські повітряні маневри, що включали далекі розвідчі лети, виконано з літаконосця Мидвей, що разом з двома винищувачами заплив до порту Ґеноа з Неаполю. Маневри, як урядово повідомлено, були виконані „за повною відомістю і згодою італійського уряду".

КІНЕЦЬ ЮГОСЛАВСЬКО-БРИТАНСЬКОГО ДОГОВОРУ ПРО ВИДАЧУ „ВОЄННИХ ЗЛОЧИНЦІВ".

Лондон, 11. грудня. — Югославський уряд анулював свій договір з Англією про видачу т. зв. „воєнних злочинців". На підставі цего договору, згідно з інформаціями, югославським большевикам пощастило добитися видачі їм з Каринтії багатьох прихильників розстріляного свого часу ген. Дражі Міхайловіча.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК В РИМІ

Рим, 11 грудня. — Опановані комуністами професійні спілки робітників в Римі й околиці виконали погрозу та почали сьогодні генеральний страйк, не зважаючи на дальші уступки в їх користь, пороблені урядом протягом вчорашніх переговорів. Проте, страйк далеко не є „генеральний". Багато магазинів були відкриті, роблять теж підприємства загального користування, продовжується транспорт, а з урядових робітників і урядників понад 60% залишаються при праці. Уряд зі свого боку змобілізував всі резерви, щоб зберегти в Римі лад і порядок. Біля 50,000 озброєних членів поліції та всіх родів війська постійно патролюють по вулицях, у висліді чого трапились тільки нечисленні виступи проти загального ладу. Згідно урядових даних заарештовано біля 100 осіб, хоча неофіціяльно цю кількість підноситься до 500. Положення дуже напружене.

БОЛЬШЕВИЦЬКА КОНТРАБАНДА ЛЮДЕЙ З ФРАНЦІЇ.

Париж, 11 грудня. — Кріза совєтсько-французьких взаємовідносин сьогодні ще більше загострилася, як оба уряди почали видвигати взаємні дальші обвинувачення. Французи стверджують, що большевики надужили свого репатріяційного договору та користуючись у Франції екстериторіяльними правами схоплювали нелегально навіть французьких громадян та вивозили контрабандою без згоди і відома французьких властей. Рівночасно Совєти ще досі не звільнили багато тисяч французьких громадян, що були змушені служити в німецькій армії і попали в совєтський полон. Французький уряд, відкинувши совєтську ноту про видалення зі Совєтів французької репатріяційної місії та зірвання торговельних переговорів, приготовляє зі свого боку відповідні протестаційні ноти.

ФРАНЦУЗЬКІ КОМУНІСТИ ПРОДОВЖУЮТЬ ПІДРИВНУ РОБОТУ.

Париж, 11 грудня. — Зазнавши повної поразки в страйковій боротьбі проти уряду, французькі комуністи почали тепер скріплену акцію проти Пляну Маршала головно серед французьких хліборобів, що з окремим вдовіллям прийняли ухвалену американським Конгресом наглу допомогу для французького сільського господарства. Комуністи намагаються переконувати селян, скільки то лиха і шкоди для них принесе американський хліб, мясо, товщі та інші харчі і сільсько-господарський виряд. Рівночасно повідомляється, що програвши в самій Франції, комуністи почали переносити свою головну акцію до французьких колоній.

ЗАПОВІДАЮТЬ БРИТАНСЬКО-СОВЄТСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

Лондон, 11 грудня. — Герольд Вилсон, президент британської Торговельної Ради, який тількищо вернувся з поїздки до Москви, заявив сьогодні в Палаті Громад, що між обома країнами досягнено договірну торговельну базу, яка не тільки задовольнить Британію совєтським збіжжям, а Совєтів британськими машинами, але буде теж основою довгоречинцевого торговельного договору, що мав би бути підписаний вже в найкоротшому часі.. Проєкт договору вже підготовляється.

МІНІСТРИ В ЛОНДОНІ ДОГОВОРИЛИСЬ ЩОДО ПРОДУКЦІЇ НІМЕЦЬКОЇ СТАЛІ.

Лондон, 11 грудня. — Рада міністрів закордонних справ чотирьох великодержав сьогодні погодилася, щоби річну продукцію німецької сталі встановити на 11,5000,000 тон. Рівночасно ухвалено теж ряд інших пунктів з британської пропозиції щодо Німеччини. Це був один, якщо не одинокий успішний день за весь час нарад. Після закінчення дебат над британськими пропозиціями, на порядок нарад має прийти совєтський проєкт, на якому наради готові й закінчитися з огляду на взаємну неуступчивість Совєтів і західних союзників, головно Америки, щодо справи военних відшкодовань.

ПЕРЕД ШВАЙЦАРСЬКО-СОВЄТСЬКИМИ ТОРГОВЕЛЬНИМИ ПЕРЕГОВОРАМИ.

Женева, Швайцарія, 11 грудня. — З Берна повідомляють, що вже в січні до Москви мала б виїхати швайцарська торговельна місія, завданням якої буде підготовити новий швайцарсько-совєтський торговельний договір. Стверджується, що Совєти є досить добрим покупцем, головно швайцарських „часів" (годинників), але натомість Швайцарія дістає від Совєтів дуже мало.

НОВИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД БОЛГАРІЇ.

Софія, Болгарія, 11 грудня. — Сьогодні перед парляментом був заприсяжений новий комуністичний уряд Болгарії, створений старим міжнародним большевиком, Георгом Дімітровом, що є премієром. До уряду увійшло 14 комуністичних міністрів і на другорядні міністерства 5 членів Аграрної партії та по двох зі Звена і Соціял-демократичної партії.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3. 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1 50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОКАЗЧИК НАШОЇ ЗОРГАНІЗОВАНОЇ СИЛИ

Є в нас одна народня установа, яка зродилась у самих початках українського народного життя в Америці, перейшла зливи й бурі, видержала громи, прочистила ідейно свої ряди і має нині у своїй Сімї понад 48,000 членів, згідно з її звітом з кінця місяця листопада 1947 р. Цею організацією є Український Народний Союз, наша народня твердиня.

У. Н. Союз не є ділом одиниці, ні якогось одного гуртка. Повстав він завдяки ідейній та важкій праці наших піонірів, а розбудований трудом соток і тисячів наших звичайних людей, щиро відданих свому народові, своїй церкві, своїй культурі та традиції. Тому всі ми можемо гордитись У. Н. Союзом, усе наше свідоме громадянство, бо ж це наш спільний осяг. У. Н. Союз це теж наша спільна сила, збудована для нашого добра, яка вірно служить ідеалам Америки та українського народу, стоїть на сторожі доброго українського імені в Америці та виступає завжди в його обороні, мужньо й чесно.

Коли ж так є, то чи можна нам не дбати, щоб У. Н. Союз далі зростав у членстві? Чи може бути для когось з українців в Америці якась причина, щоб не бути обезпеченим у своїй рідній організації, модерно веденій та знаменито загосподареній?

Здавалось би, що це ясні та переконливі речі. Тому, як У. Н. Союз проголосив кампанію, щоб дійти до 50,000 членства, можна було надіятись, що він буде засипаний новими аплікаціями. Здавалось, що ми вже настільки свідомі, що будемо вважати прямо своїм обовязком подбати, щоб У. Н. Союз закінчив уже цей рік новим осягом, збільшивши свою Родину до 50,000 членів.

На жаль так не є, бо на 465 самих відділів У. Н. Союзу є аж 260 таких, які ще навіть не почали праці й в цій кампанії не дістали ще ні одного члена. Про таке довідуємось з листа, розісланого з Головної Канцелярії до урядників Відділів У. Н. Союзу, до яких звертається головний секретар Союзу, між іншим, ще в такий спосіб:

„Прошу Вас застановитись бодай на хвилину над таким фактом: Український Народний Союз, як відомо, є основою нашого організованого життя тут в Америці. Він є показчиком нашої сили, нашої свідомости. Тому збільшити його до 50 тисяч вимагає від нас не тільки престіж самого Союзу, але теж інтерес всього нашого організованого життя".

Думаємо, що ці самі слова, що є спрямовані в першу чергу до урядників Відділів У. Н. Союзу, можна застосувати цілком добре теж до усіх Союзовців, як і до всього нашого громадянства. Хто хоче скріпити наше народне життя, збільшити нашу жертвенність та посилити допомогу визвольним змаганням українського народу в Европі, той теж повинен дбати, щоб збільшати У. Н. Союз, бо бути в Союзі, значить бути водночас прикладним громадянином, жертвенним і патріотичним. Тому саме розбудовуймо цей наш У. Н. Союз, даючи йому щораз нових членів, головно з молоді.

Суд про „неамериканські діяння"

Коли свобода слова загрожує безпеченству країни, в такому випадку переступник не може домагатися охорони права. Таке є рішення суду, видане у звязку зі закидами різних елементів, головно підривних, проти діяльности конгресової комісії для прослідження Неамериканських Діянь. Це рішення суду є свого роду вказівкою для льояльного громадянина, яке йому становище зайняти у цій, досі спірній справі. Видав його Федеральний Окружний Апеляційний Суд у Ню Йорку на відклик адвоката з комуністичними переконаннями, Леона Джосефсона, від присуду федерального суду першої інстанції з 29. жовтня б. р., на підставі якого переступник дістав кару одного року тюрми й грошевої кари $1,000 за відмову скласти свідоцтво перед конгресовою підкомісією 5. березня. Як причину такої відмови подав тоді Джосефсон аргумент, що діяльність конгресової комісії для прослідження Неамериканських Діянь не є ясно означена й тому він може вважати діяльність самої комісії за неамериканську. В такому напрямку зголосив теж свою опінію, як опінію меншини, суддя Чалз Е. Кларк. Рішення більшости видав суддя Гері Б. Чейз, а з ним згодився суддя Тамес В. Сван. Тому, що рішення перейшло неодноголосно, переступник має право відклику до Верховного Суду Злучених Держав, а тимчасом він остає на свободі за складенням кавції у висоті $2,500. Верховний Суд має перед собою вже більше таких відкликів і тому його рішення вижидає громадянство з великим заінтересуванням.

Та заки появиться рішення Верховного Суду, інтересне буде перечитати аргументи, які подав до свого рішення Окружний Апеляційний Суд. Передбачуючи відклик до Верховного Суду, Апеляційний Суд розправився зі закидами, піднесеними в апеляції. У першу чергу суддя Чейз опрокинув твердження, наче б то резолюція, на підставі якої покликано до життя конгресову комісію для прослідження Неамериканських Діянь, була така неясна, і що її треба вважати неконституційною. Резолюція, каже суд, дає право комісії прослідjувати діяльність і збирати вісті про неамериканську пропаганду, ведену в Злучених Державах, а теж і поширення пропаганди поза межами Злучених Держав. Така пропаганда має на меті атакувати конституційний уряд Злучених Держав, отже її прослідження є потрібне для укладання потрібного законодавства, яке конгресова комісія має підготовити. Тому, коли Джофефсон відмовився від зізнань перед комісією, то тим самим він зрезигнував з можливости дати свобідну відповідь на питання, які могли б бути йому поставлені.

Коли йде про саму пропаганду, які конгресова комісія прослідjує, то про неї сказано в судовому рішенні таке:

„Якщо пропаганда прибирає, наприклад, форму, яка прямує до скинення уряду насильним способом, то тоді слушно називають її „неамериканською", а змагання до самозбереження нації може вистарчати до її прослідження на те, щоб видати потрібний охоронний закон або поправку до закону".

У дальших виводах суддя пригадує на діяльність так званих „пятих колон" у різних країнах перед війною і в часі війни, а це одно оправдує Злучені Держави бути чуйними на подібні затії на їх території, коли ці затії мають на цілі довести до революції. Для такої праці є покликаний конгрес, а коли хто про це сумнівається, такий хай памятає, що одним з перших завдань конституції є забезпечити країну проти небезпек знутра і ззовні.

„Це певне, що справи, які відносяться до збереження нашої форми правління, зовсім не є особистими справами одиниць. Тому й слідства в таких справах це допити, які доторкають особистих справ приватних одиниць лише настільки, наскільки ці одиниці самі є частиною уряду як цілости" — пояснив суддя Чейз.

Ще розправився суддя зі закидом апелянта, наче б то ціллю комісії не була підготова законодавства, лише намагання „витягнути наверх політичні переконання й звязки одиниць і груп". У відповідь на такий закид суддя Чейз навів заяву Президентської Комісії Громадянських Прав, у якій сказано:

„Підставою таких розшуків є, на нашу думку, намагання найти властиву дорогу до розправи з тими, що хочуть підірвати нашу демократію революцією, або заохочуванням до незгоди і до знищення громадянських прав деяких груп".

Щоб ще більше виявснити право конгресу до інвестигацій, суддя Чейз звернув увагу на суперечність у толкуванні першої поправки до конституції, якою загарантована свобода слова. Він каже, що якщоб цю поправку толкувати так, що конгрес не має права переводити дослідів, тоді це значило б, стільки, що дозволити кожному вести пропаганду для знищення конституції й тим самим знищити свободу, яку ця конституція гарантує. Тому, коли законодавці обмежують свободу слова, як ця свобода загрожує країні, то тим самим вони причиняються до збереження свободи слова.

Оці практичні виводи судді дають відповідь на нещирі аргументації комуністів і різних псевдо-лібералів у справі свободи слова. Це відповідь таким одиницям, які проповідуючи в Америці необмежену свободу, хочуть у ній завести советську диктатуру та неволю.

Микола Чубатий.

Пекучі потреби української культури

Перша Панамериканська Українська Конференція в Ню Йорку, застановляючися над способами найуспішнішої допомоги українському народови в Европі, признала, що одною із найважніших справ для існування українського народу та забезпечення його найближчої майбутности є справа старанної опіки над українською культурою на вигнанні. Для тої цілі постановлено навіть створити окрему референтуру при постійній установі „Панамериканська Українська Конференція".

Чому охорона української культури вибивається у нинішньому житті української нації на перший плян? Причина ця, що на рідних землях Москва веде плянове винищування української національної культури та українських культурних діячів з одною ціллю, **позбавити** українську культуру її питомих національних прикмет, злити її з московською культурою та тим самим так основно покалічити душу українця, що б він став легким матеріялом для обмосковлення. Тисячлітна українська культура мала б стати тільки погноєм під поширену скріплену ще й збагачену московську культуру. Доказувати це новими прикладами злишно, бо про це вже нераз писалося і в пресі і на сторінках окремих публікацій.

Це руйнування української національної культури Кремль докінчує тепер на Західній Україні. Червона влада порозвязувала всі українські культурні установи. Наукове Товариство ім. Шевченка, Просвіта, Рідна Школа, Товариства українських письменників та мистців позамикані. Музеї бібліотеки та архіви, що зберігали українське культурне добро, нині покомасовані з дотеперішними польськими та жидівськими музеями, бібліотеками, щоб серед тої мішанини загубилася передовсім для Москви небезпечна окрема українська, національна культура. На її місці має бути створена одна советська культура під директивами Москви, отже на ділі московська культура.

Знищення культурних надбань західних українців пішло так далеко, що не тільки з публичних бібліотек, але також з бібліотек приватних людей наказали вибирати всі книжки, що говорили про визвольну боротьбу українського народу, про його політичне та культурне **самостійництво**. Ці книжки наказали спалити.

Візьмім ще під увагу, що призбиране добро про українську культуру по таких осередках як Прага, Варшава чи Берлін, також нині перестало існувати, бо большевики подбали про це, використовуючи окупацію тих країн, та їх поліквідували. Останною жертвою впав Музей Визвольної Боротьби в Празі. Ми мусимо собі упритомнити, що нині витворився такий стан, що три четвертини творів українського духа вже знищені. Нині книжка, яка до війни була доволі поширена, стала або рідкістю або прямо зникла для української та світової культури раз назавжди, хіба, що заховалася десь в Америці чи в західній Европі в приватних руках.

Нині ми ще навіть не освідомляємо собі розмірів тої національної катастрофи, що її принесли українському народови большевики, займаючи західну Україну. Одначе ті наслідки показуються в цілій своїй катастрофальній величині, коли ми по тих ударах станемо робити обрахунки, що ми вратували з того світового пожару. Наслідок того може бути такий, що коли вимре теперішне покоління, а наступне не перебере духового спадкоємства батьків і забудуться наші культурні здобутки, створені в останніх сто літах нашого національного відродження, то ми, як нація, можемо повернути в третому поколінню до стану з часів перед Шевченком. Треба буде ждати знов на ласку Провидіння, щоб зіслало нового пророка, а український нарід зачинав наново тернистий шлях свого національного відродження.

Таке може статися, коли живюче покоління не упритомнить собі величанської відповідальности перед майбутнім українського народу та не візьметься негайно за плянове ратування української культури, себто того, що нам вдалося тимчасово **вратувати** через еміграцію культурного добра та культурних діячів на захід поза засяг советсько-московського варварства.

В західній Европі, зокрема в Німеччині, Австрії, Франції та Італії нині є вратувана частина українського культурного добра, є **вратована** поважна скількість українських культурних діячів, тому й ратункова акція мусить бути ведена в двох напрямах — в напрямі ратування українського культурного добра та ратування українських культурних діячів.

Нині на території західної Европи ще збереглося багато культурного добра. Вчений, письменник чи мистець, покидаючи рідний край та йдучи на скитальщину, часто лишав ужиткову особисту власність, а брав зі собою рукописи своїх власних творів, цінні рукописи зі своїх приватних бібліотек, нерідко теж найбільше вартісні книжки. Письменник забирав готові рукописи своїх творів, мистець свої малярські твори, композитор свої композиції. За час скитальщини вже так багато творів правдиво українського духа натворили наші культурні діячі. Видати їх кілька-тисячними публікаціями серед теперішнього положення скитальника не було змоги. Все це добро, вратоване з пожарища української землі, тепер збережене в західній Европі. Ці рештки творів українського національного духа, перлини української культури, мусять бути вивезені з небезпечного европейського терену та перевезені на безпечний американський континент, щоби тут їх зберегти, публікуючи і зробити їх невмирущою власністю української нації.

Автор тих стрічок, як представник Наукового Товариства ім. Шевченка на Америку, дістає прямо алярмуючі листи від наших культурних діячів, а то й від цілих установ, щоб це добро українського народу вивезти скоро за море та примістити в безпечнім місці, бо положення в Західній Европі грізне. Звідси конечність створити в Америці, найкраще в Ню Йорку, в столиці Обеднаних Держав та в природній столиці світу, гніздо для української культури — **Дім Української Культури.** Найшлися б поміж американськими українцями меценати, що уфундували б для української нації Дім Української Культури в Ню Йорку, то їх імена були б записані в українській історії золотими буквами.

Немає сумніву, що гніздо для української культури мусить бути сповите в Ню Йорку, бо тут зосереджується нині культурне та політичне життя світу. Тут сходяться зі собою представники мало не всіх націй світу. Річ природна, що й нам мусить залежати, щоби твори українського духа були тут в Домі Української Культури доступними не тільки для українців, але теж для культурників цілого світу. В Ню Йорку плянує Наукове Товариство ім. Шевченка улаштувати видавництво та розсилку своїх наукових видань. На дальшу мету плянується теж перенесення Головної Управи **Наукового** Товариства ім. Шевченка до Ню Йорку.

Ратування придбаного вже культурного добра українського народу це тільки перша частина допомогової акції для української культури. Є ще друга, а це ратування з европейського **пожарища** найбільш вартісних творців української культури. Перевіз та приміщення на працю провідних діячів української культури — вчених, письменників та мистців — це справа, що її сильно комплікують еміграційні приписи поодиноких країн.

(Докінчення на 3 стор.).

Юрій Вухналь.

ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ФЕДЬКА ГУСКИ

3)

Одірваний од вас, товариші, одірваний од села свого рідного, одірваний од рідних своїх. Третій день мучусь у сирих мурах Жабокрюківської холодної й не знаю, коли все це кінчиться.

Я вже оголосив голодівку й третій день нічого, крім хліба, борщу та каші, не їм.

Вже охляв так, що й з ліжка не підводжюся, лежачи їм і сплю. Увязнили мене ганебно й не по правді. Я протестую!

На тому тижні я пішов сюди на храм до дядька в гості, йшов і втомився, бо спека була сильна. Я заліз у соняшники біля якогось баштана, щоб спочити в холодочку.

В горлі мені сохло, і я поліз далі рачки в холодочок, коли дивлюся — кавун лежить, я й вирвав його, щоб хоч трохи у роті промочити. Коли глянув на хвостик кавунячий, аж він ще не привялий, мабуть, думаю, зелений і вирвав другий. Вирвав та й лежу, відпочиваю. Коли це позаду мене як гукне:

— Ти чого по чужих баштанах лазиш?

Дивлюсь — чоловяга з кийком. Дивуюсь:

— Хто лазив?! Ти бачив, що я лазив?

Він кийком заміряється і тремтить.

Бачу по обличчі — типовий куркуляка й за кавуна може голову розбити.

— Ти чого кавуни чужі рвеш? — не вгаває він.

Мене це образило:

— Ти, — кажу, — бачив, що я кавун рвав? Ти мені скажи, ти бачив? Кугут ти чортів, тобі тільки кавуни твої й милі, а те, що міжнародна атмосфера напружена, так то тобі й за вухом не свербить?! — Підвівся я й хотів іти геть, а він за руку мене та як гукне:

— Куме Терешку, сюди!

Дивлюсь — летить кум Терешко, Я тікати.

Бачу, що мені діватися нікуди, і навіть не пригадую, чи я вдарив кого, чи мене вдарили.

Щосили подався я геть од цієї несвідомої маси. Щось дивне діялося, товариші мої дорогі, на полі: за мною біг чоловяга з кілком, за чоловягою біг кум Терешко, за Терешком хлопчик з батогом, потім вибігла баба стара й подалася навперейми мені.

Я гукав їй, щоб вона тікала з дороги, бо горе їй буде. Вона не слухала мене й покотилася від мене.

І згодом за мною бігло все живе населення баштанів.

Сил не мав я, братці, тікати, а тут ще десь собаки взялися, й мене впіймали.

Я не пручався, лише спокійно попередив, коли мене потягли до села:

— Товариші, тільки без хуліґанства!

Вели мене по всьому селу, тримаючи за руки, та так, що аж пальці отерпли.

Скільки я не протестував — не допомогло.

Зараз сиджу за ґратами.

Звертаються до вас, товариші, — рятуйте!

Влаштовуйте мітинґи, проводьте кампанію за визволення Федька Гуски.

Надішліть сюди ноту протесту. Протестуйте одностайно, масово, бо індивідуально нічого не поробиш — у колективі сила.

Не забувайте Федька Гуски"...

Другого дня ми рушили в Жабокрюківку. Увійшли в село і не знали куди рушати. До холодної — не знаємо, де вона, до дядька Федьчиного — біс його знає, де ж він живе.

Стояли — стояли, а далі рушили навмання через усе село.

Потім нам показали сільраду, і ми подалися туди.

Враз Ягор зупинився й скрикнув:

— Ура, братці найшли! — і показав у бік рукою.

Ми глянули й побачили недалечко від сільради невеличке приміщення з одним віконцем. Ми були певні, що Федя там, бо до віконця було причеплено пляток, а на ньому напис:

„Не забувайте Федька Гуски!"

4. Любов Федька Гуски.

Ми сиділи на дубках біля сельбуду, і Федя, обнявши мене однією рукою й примруживши око, час-од-часу спльовуючи, розповідав мені сумну свою любовну історію:

— Спочатку наші дипломатичні взаємовідносини з Дунькою були досить добрі й нормальні — обніму, було, кріпко, цмокну в щоку, а вона лише солідарно підморгує та хіба коли-не-коли скаже:

— Федьку, не політиканствуй, куди ти ото рукою поліз? Ану зараз же вийми!

У Дуньчиній клуні я був як у себе дома, це було, так би **мовити**, моє повпредство. Прийду, ляжу на примістку й почуваю себе, як недоторкана особа на ворожій території.

Так було до тої пори, доки в наші справи не встрявали Дуньчині батьки й не мали ніякого впливу на її особу. Але якось (Федя зітхнув) Дунька підпала під вплив батька й матері і почала вірити їх брехливим наклепам.

Захопивши владу до своїх рук, батько й мати — ці твердолобі консерватори — повели таку скажену аґітацію проти мене, що я не знав, де й дітись.

(Дальше буде).

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

ЧУЖОМОВНА ПРЕСА ПРО УПЕРЕДЖЕННЯ

НАГОРОДИ ЗА СТАТТІ.

Минулої весни Загальна Рада Американської Єдности призначила нагороди в $100, $50 та $25 за найкращі редакційні статті в чужомовній пресі проти групових упереджень. Статті приймалися до 4-го липня. Вони були надіслані газетами, що виходять в 15 мовах у всіх частинах країни — від Масачусетс до Каліфорнії, від Висконсин до Тексас. Суддями були: Сеймур Берксон, головний управитель „Интернешенал Нюс Сервис"; Ирвин Д. Кенгам — редактор „Крисчйен Сайенс Монітор" та перший заступник голови Американського Товариства Газетних Редакторів; Ирл Дж. Гарисон, декан правничого відділу при університеті в Пенсилвенії; Алвин Джонсон, предсідник „Ню Скул Сошйел Рісерч"; Анна О'Гер Мек-Кормик з редакційного складу „Ню Йорк Таймс" та Елмо Ропер, директор „Форчун Сорвей оф Поблик Опініон".

Першу нагороду дістала італійська щоденна газета в Ню Йорку — „Іль Проґресо Італьо - Амерікано". Другу — „Свобода", українська щоденна газета в Джерзі Ситі й третю — „Диелли", албанська тижнева газета, що виходить в Бостоні. Крім того судді почесно відзначили еспанський тижневик „Ель Соль", що виходить в Сен Бернардин, Каліфорнія, польську щоденну газету „Еврибадис Дейли", в Бофало; французький тижневик „Франс-Америк" в Ню Йорку та німецький щоденник — „Ню Йоркер Штаатс-Цайтунґ унд Геролд", також в Ню Йорку.

Судді, які призначували нагороди, не знали ні назви газети, де була поміщена стаття, ні мови якою вона була писана. Всі статті були позначені тільки нумерами й всі були подані в перекладі на англійську мову; переклади робили самі газети. Нагороди призначалися г о л о сованням. Спочатку вибрано було сім статей, що дістали найбільше голосів, а вже з них вибрано три найкращих.

Стаття в „Іль Проґресо", що дістала першу нагороду, підкреслила думку, що правдива велич Америки полягає в єдности її різноманітного населення та що прояв расових упереджень є доброю зброєю тільки для наших ворогів.

„Треба відверто признати — згадувалося в статті — що в цілій Европі та взагалі в Старому Світі, найстрашнішим та найбільш промовляючим способом дискредитовання американських замірів та політики є обвинувачення нащої країни в таких злочинах як лінчування, або економічні та соціяльні упередження на основі раси чи національности.

„Навіть найбільш демократичною закордонною політикою Америка ніколи не зможе здобути довіря народів інших країн в справі світової відбудови і миру доки не знищимо з корінням тут у себе в дома расову ненависть, релігійне та національне упередження..."

„Свобода", що дістала другу нагороду, звертається з закликом до нових американців позбутися упереджень, що вони їх принесли з собою зі старого краю. Вона каже:

„...Між американцями чужого походження ці пересуди є найчастіше „історичні та базуються на помилках чи несправедливости їх предків. В Америці вони не тільки не можуть мати жодного виправдання, але навпаки, їх усунення доможе направити й усунути їх теж в дорогих нашому серцю країнах нашого походження".

Редакційна стаття в албанському тижневику, „Диелли", що дістала третю нагороду, головним джерелом упереджень вбачає байки про расову вищість та релігійні розходження. „Найбільше упередження — пише „Диелли" — походить з помилкової расової гордости, такої гордости, що не має під собою ніякої основи, подібної наприклад до почуття вищости американця зі старого роду над іміґрантом, альбанця над греком, італійця над французом, і т. п... Нема в світі ні вищих, ні нищих рас... Ми не повинні ненавидіти людей, яких не знаємо".

Цікавою рисою змагання в цих редакційних статтях є різноманітність зачеплених справ. „Ель Соль" в своїй статті, що дістала почесне відзначення, пише про відокремлення школярів в школах Каліфорнії та про старання губернатора Ворена протести закони проти такої д и с к р и м інації. Автор статті каже:

„Наколи мій брат є нікчемний і провинився проти суспільства, він має бути покараним відповідно до свого вчинку. Але якщо мій брат є людиною порядною, що шанує інших і сам заслуговує на пошану, то злочином є судити його тільки за те, що він є моїм братом, а не членом управилейованої кляси, яка думає, що має право керувати й панувати над нашим життям. Той, хто карає іншого тільки за те, що, на його думку, він створений інакше, робить дурницю, бо ще не знає того, що людина не приходить на світ зі своєї власної волі".

Інша стаття, що здобула почесне відзначення, була в Нюйорськім французькім тижневику, „Франс-Америк". Вона вказує на те, що велич Америки походить з різного складу її населення та підкреслює, що терпимість є одною з її особливостей, „є символом американізму".

„Треба уникати негативних тверджень" — зазначує стаття. „Недосить бути проти анти-семітизму, проти лінчування. В деяких недавних книжках та брошурах проповідується ненависть до ненависників, ніби дві ненависти мають більшу ціну як одна любов. Боротьба з нетерпимістю матиме тільки тоді успіх, як вона буде виявом позитивної і творчої моралі".

Польський щоденник в Бофало, „Дзєннік для вшисткіх", що також дістав почесне відзначення, пише: „Нетерпимість є найбільш смертельною зброєю наших ворогів... Вони хочуть, аби ми ставились одні до других з призирством заради кольору шкіри, чи релігійних вірувань, чи походження, чи просто за те, що чиєсь імя має чужу вимову... Кожний дійсний американець, кожний, хто почуває себе частиною нашого великого американського народу, повинен боротися з цею небезпекою".

Четверта газета, що дістала почесне відзначення — німецький щоденник „Ню Йоркер Штаатс-Цайтунґ унд Геролд" — каже: „Всі, що є жертвами дискримінації, є невинними. Вони є невинними, незважаючи на ніякі їхні вчинки, бо їх переслідують не за вчинки, а за кольор шкіри, за їх расу, за приналежність до якоїсь релігійної групи, за національність..."

Завдання, що стояло перед суддями, не було легким. Як казав один з них, „було дуже тяжко зробити вибір, бо представлені статті були щодо якости на однім рівні, всі добрі й заслуговуючі признання".

Це цілком зрозуміле. Кожна газета говорила за свою національну групу, безпосередньо зацікавлену справою упередження. Багато з них мають поборювати різні форми упереджень, так-би мовити, для самооборони. Інші добре памятають, або все ще є свідками, спустошення, спричиненого нетерпимістю в їх рідних країнах. Тому для більшости газет участь в цих редакційних змаганнях була тільки продовженням того, що вони обговорюють майже щодня.

Загальна Рада.

Що пишуть до „Свободи"

Петро Ландяк, Андовер, Ню Джерзі. — Люблю читати Свободу, тому радо пересилаю доплату. Та думаю, що добровільною доплатою наша газета не втримається. Надто багато байдужних між нами.

Степан Макітра, Виніпеґ, Ман., Канада. — Треба, щоб Свобода доконче далі виходила як щоденник. Усе подорожіло, тому повинна подорожіти і передплата на Свободу. Це зрозуміле, але біда, що багато наших українців не хотять таких речей розуміти.

Юлія Ленчук, Соні Сайд, Л. Ай. — Я є членка 204 відділу. На Свободу посилаю $4 як добровільну доплату, а до У. Н. Союзу аплікації на чотирох нових членів.

Михайло Довгий, Ню Гейвен, Конн. — Засилаю доплату до Свободи з щирим серцем і в надії, що так зроблять усі інші читачі. Не дай Боже, щоб Свобода підупала через те, що ми її не підтримали!

В. Мисик, Бруклин, Н. Й. — Посилаю $3 як доплату. Приміть від мене старого ось ту „лепту удовину". Та хай Вас Господь благословить за Вашу добру роботу.

Катруся Г. Савка, Ван Дайк, Мишиґен. — Минуло три місяці, як я вступила на вільну землю Вашинґтона. Від перших днів читаю нашу пресу, а особливо „Свободу", бажаючи запізнатись з життям і працею українців в Америці. Хочу заявити, що мені дуже припала до вподоби праця Українського Конгресового Комітету в справі визволення України. Стаття у Свободі з 14. листопада б. р. „За скріплення праці й співпраці в американських країнах" є розумна і глибока до цеї міри, що над ней вартує нам усім добре застановитись, коли хочемо дати справжню допомогу українській визвольній справі. Як новоприбула емігрантка з а с и л а ю наразі скромну жертву в сумі $2 з нагоди пресової кампанії Свободи, а як Господь допоможе мені матеріяльно трохи піднятись, то подвою цю жертву.

Антін Клим, Смок Рун, Па. — Посилаю $1 на пресовий фонд Свободи. Не працюю від травня 1940 року. Втратив праву ногу і ліве око. Каліка назавжди.

Василь Шеремета, Дітройт, Міш. — Посилаю як доплату до Свободи $5. Що з моїми старими товаришами, що не бачу їх доплати чи жертви? Чи на старість стали самолюбами?

Марія Романчук, Стайвезент, Н. Й. — Завважую, що між тими, що забирають голос щодо Свободи, є мало жінок. Що за причина? Чи може жінки не читають Свободи? Ні, так не є. Коли по громадах пливе наше життя живим руслом, то в цьому є теж праця жіноцтва і то таких жінок, які набрались свідомости, читаючи літами Свободу. Від Свободи вони набрали відваги і знання і тоді взялись до народньої праці разом з мужчинами. Це знає кожна наша діяльна жінка. Тому є обовязком жіноцтва Свободу піддержувати, щоб вона не підупадала. Свобода навчила мене читати, любити своє рідне і чуже шанувати. Статті Свободи були для мене часто розрадою, вони повчали, як треба жити і як треба правду і волю всюди боронити. Дай Боже Свободі ще довго прожити та нашим братам і сестрам у Рідні́м Краю волю проголосити.

Павло Ґульґун, Трентон, Н. Дж. — Читаю Свободу вже 41 років, тож добре знаю, що вона варта. Вибачайте, що посилаю тільки $2. Уже півтора року не працюю.

Іван Пастушин, Рочестер, Н. Й. — Свободі належиться велике признання за добрі статті та невсипущу працю її співробітників. Бажаю витривалости у дальшій праці.

Василь Кузів, Бріджпорт, Конн. — Посилаю тільки $2, бо через старість уже довго не роблю. Та на мою думку багатші повинні доложити за тих, що бідніші.

Михайло Ратушний, Ґарфилд, Н. Дж. — Свобода це мій улюблений часопис. Дуже сумне було б моє життя, коли б я вечером не поговорив собі кожного дня зі Свободою. Це мій добрий і щирий приятель, котрий розповідає мені про все в світі чесно й правдиво.

Марія Пердак, Честер, Па. — Я горда з цього, що маємо в Америці таку газету як наша Свобода. Засилаю $5 і бажаю найкращих успіхів.

Пекучі потреби української культури

(Докінчення зі стор. 2-гої)

Одначе плянова праця референтури при Панамериканській Українській Конференції може і цей проєкт зреалізувати.

Українські культурні установи на скитальщині зробили обрахунок, що біля 400 людей — письменників, вчених та мистців — заслугували б на загально-національну допомогу. Частина їх вже приватною ініціятивою дісталася за море — дехто до Америки, дехто до Канади чи Арґентини. Річ ясна, що всіх їх немає пляну перевозити до Америки. Вчений, письменник чи мистець може остаточно жити в Канаді, Арґентині чи другій цивілізованій країні та творити для української культури, коли в Ню Йорку буде центральна установа української культури. Не може він творити натомість в країні примівивної цивілізації.

Існування Дому Української Культури в Ню Йорку не пересуджує, що по важніших осередках українського життя в Виніпеґу, Торонто, Буенос Айрес чи Ріо де Жанейро не мали б повстати культурні осередки льокального значення. Вони повинні повстати та використовувати культурників, що опиняться в тих країнах.

Всеж таки поважна частина тих культурних діячів повинна переїхати до Америки та працювати в центральній установі української культури. Звичайно висувається в нас питання утримання тих людей. Питання це тільки на перший погляд трудне до розвязання. Тільки невеличка частина мала б стати працівниками в українських культурних установах. Натомість львина частина з них найде працю в американських установах. Людина з високими кваліфікаціями науковими чи мистецькими найде працю й серед американців.

Перед нами важке та відповідальне завдання ізза моря подати помічну руку українській культурі та добре заслужитися перед українським народом. Не сповнимо ми того завдання, що його на нас наложила нинішня історична хвилина, так історія нас за це осудить та наклеймить як тих що не розуміли потреб рідної нації.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

Кортіс Бей, Мд.

На цілі У. К. К. жертвували: Церква св. Петра й Павла $25; відділ 81 У. Н. Союзу $15; відділ 55 У. С. Союзу, відділ 290 У. Н. Союзу, Александер Шандровський і Іван Кочан по $10; о. Богдан Волошин, Микола Шандровський, Текля Біленька, Михалина Бернадин, Іван Іванюк, Ґина Чачка і Петро Чайковський по $5; М. Біленька, М. Кондра, О. кушка, Н. Бойко, Г. Панеж, С. Чекета, О. Чекета, Г. Сабов і А. Демчук по $2; А. Совіршко, А. Хімяк, М. Хімяк, А. Кравчук, О. Винницький, С. Панеж, Д. Лебунець, І. Мацкула, Р. Клімашевський, Ю. Ворч і С. Сенявський по $1.

У листопаді вислано чека на $131, а тепер висилаємо ще $18, так що разом вислано з громади Кортіс Бей, Мд., суму $149.

Александер Шандровський,
дел. на минулий Конґрес Комітету.

КВЕЙКРИ В ДОПОМОГУ ЕВРОПІ.—Ця картина представляє магазин Квейкрів в місті Филаделфії, звідки висилають матерію до Европи для бідних людей, в цьому і для переміщених осіб. Цю мотерію дістають Квейкри даром від американських промисловців, членів Америкен катон Менюфекчюрерс Асосіейшен. Назбирали тепер цеї матерії, що вистане на мільйон жіночих одягів.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 19.

Відділ:		Жертва:
	(Кокінчення лісти ч. 19).	
229	Sergy Kiselawsky	2.00
235	John Krupiany	2.00
238	Петро Костецький	2.00
239	Микола Наконечний	5.00
286	Іван Барна	2.00
295	Andrew Minko	2.00
295	Ілля Гурин	2.00
296	Максим Капітула	2.00
309	Іван Говенчук	2.00
324	Петро Протасевич	3.00
326	Василь Лісний	1.00
332	Іван Туранський	5.00
332	Микола Попадюк	3.00
347	Гр. Тимчей	2.00
357	Twerdy Hnat	2.00
361	Василь Баран	10.00
361	Влодомир Навроцький	3.00
361	Іван Шабатура	2.00
361	Гр. і Пелагія Прийма	2.00
364	Стефан Чорній	3.00
364	Пилип Самсін	3.00
364	Григорій Кравчишин	2.00
364	Іван Сенюка	2.00
364	Іван Кухта	2.00
364	Михайло Лев	2.00
364	Стеfан Щерба	2.00
364	Григорій Лисик	2.00
364	Григорій Кукіз	2.00
364	Адам Завінський	2.00
364	Григорій Швагуляк	2.00
364	Іван Сподар	2.00
364	J. T. Koziuk	2.00
364	Тимчина Василь	2.00
364	Іван Самсін	1.00
364	Андрій Герман	1.00
364	Стефан Крефт	1.00
364	Йосиф Красно	1.00
367	Олекса Данилів	3.00
370	Микола Лотоцький	3.00
376	Danylo Troz	2.00
381	Дмитро Тихонич	2.00
401	Kykish Dmytro	2.00
428	C. Barchuk	2.00
428	Frank Gala	2.00
428	J. Trombach	2.00
432	Павло Найда	1.00
458	Ніна і Сергій Стрихар	3.00
466	Юрій Кузьма	2.00
473	Юрій Дейнека	2.00
473	Олекса Дейнека	2.00

М. Б.

ЗІ ЛЬВОВА ДО КИЄВА

(Враження з поїздки до Києва весною 1941 р.)

3)

Вулицями.

Наступних днів точніше оглядаємо місто.

„Радянська влада береже пам'ятки культури"... — а в руїнах Золотих Воріт народ полагоджує природні потреби.

Печерська Лавра — це святе місце для кожного українця — смітник. Церкви збещещені, поруйновані. Обідраний колись золотом і сріблом капаючий Успенський Собор з гробами наших знатних людей.

Тепер тут антирелігійний музей. Плякати висмівають релігію. Показують, як монахи фабрикували чуда, як тортурували у підземелях бідний народ, який не хотів на них робити. Показують воскову фігуру селянина, що мав 20 літ каратись у печерах, прикований ланцюхом до стіни. Показують, який механізм містифікував сплив крови з тіла святого...

Глумляться нові антихристи над глибокою вірою народу. А змуміфіковані святпечерські черці — угодники Божі — лежать у печерах у ризах, перетривавши сотні літ ненарушеними, хоч їх ніхто не бальзамував. Перетривають і цю наругу над ними і мабуть ті, що їх висмівають, скорше розпадуться у порох, як їхні восково жовті обличчя.

Подивляємо той великанський труд черців, щоб виковати так прецизно ці підземні келії. Довгі-довженні коридори, так покручені, що без провідника не вийдеш відти. А по боках вузенькі віконця келій. Деякі монахи веліли себе замурувати і до їх келій тільки вузьке віконце, куди їм подавали їжу.

Печерська Лавра — це велитенський город над стрімким берегом Дніпра, у якому поруч себе кількадесять невеличких церков.

Тут і Мазепинська церква, тут і памятки по інших гетьманах. Кожний камінь, кожна грудка землі тут говорить.

Софійська площа і Собор. Тут проголошувався Акт Злуки з 22. січня 1919 року, що проклямував Соборну Незалежну Українську Народню Республику. Площа великанська, вмістить сотні тисяч народа.

З дріжучим серцем вступаємо у Софійський Собор. У церкву, що була княжою церквою, що памятає Ярослава Мудрого і всіх князів після нього. Тут його домовина. Оглядаю балькон, де сиділа колись княжа родина вчасі Богослужень.

Тепер тут повна руїна. Долівка розкопана, відкриті три підлоги, що у ході віків були покладені одна над одною. Найглибше, біля 4 стіп під теперішньою мозаїкою, камяна з княжих часів, відтак над нею залізна, аж на верху мозаїка. Усе тут у занедбанні, бачиш, що тим місцем ніхто не піклується. Лиш прекрасний мозаїковий фреск Богоматері блестить на запрестольній стіні у повному блеску райдужних барв.

Чуть не цілий день ми там пересиділи.

У тому затишші старої української церкви, яку придавлює до землі тисячлітнє існування, відчуваєш велику гордість за свій нарід і його минуле.

Ходив попід брами інших церков. Замкнені на чотири замки. У величавому новітньому Володимирському якийсь магазин.

Та не можна сказати, щоб забезпечена союзною і українською совєтською конституцією свобода вірування не була бережена. Оглядаючи Байкове кладовище бачив я там малесеньку церковцю, де правилась Служба Божа. Старенькі бабусі стояли з дітьми до хресту. Мабуть прийшли крадьки, без батьків, бо їм було б небезпечно.

Ще одно вдарило мене в вічі на кладовищі. Ніхто публично не визнає хреста, ніде не побачиш хрестика. А на кожному сливе гробі хрест. Лиш де-не-де на могилах совєтських достойників стовп із червоною звіздою.

(Дальше буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШИКАГО, ІЛЛ.

Жертви на У. Н. Дім.

Жертви зложені в часі торжества спалення моргеджу Дому Відділів У. Н. С., в дні 19. жовтня 1947 р.

Д-р Іван Смук $100; інж. Степан Куропась $51; по $25: Відділ 12. Українського Золотого Хреста, Тарас Шіпкула, Іван Мегас, Роман Слободян, гол. касієр У. Н. С.; Дмитро Дякун $20; а по $10: Михайло Дідух, Іван Пініло, Тов-о Вільні Козаки, Відділ ч. 335 У. Н. С., Гарвей, Ілл., Василь Загатник, Дмитро Заблоцький, Василь Любас, д-р Михайло Чергавий, адв. Антін Макар; по $5: п-ні Олена Чуба, Іван і Теодозія Козак, Яким Ґерус, Григорій Матвіїв, п-ні Катерина Шемердяк, Пулман, Евген Команишин, Андрій Омшанський, Т-во Княгині Ольги, Гриць Сенів, Михайло Подоляк, Михайло Васильців, Іван Барабаш, Яків і Варвара Бас, Микола Пашко, Іван Сливка, Петро Ірха, Василь Масевич, Григорій Дзявроник, Филип Васильовський, Іван Рібей, п-ні Анна Стронська, Наталія Угриновська, Іван Макар, Іван Міллер, Юліян Куць, Николай Николишин, Йосиф Дичка, Петро Маршінів, Петро Лучків, Тома Івасечко, Юрій Небор, Розалія Келлер, Іван Лесняк, Степан Прокопів, Володимир Нетяга; по $3: Агафія Фіца, Данило Забіяк; по $2: Дутчак, Михайло Баран, Анна Шведа; по $1: Анна Штим, Моранець, Василь Лучків, Йосиф Олійницький. — З відзнак $24.48.

М. Баран, секр.

ГЕМСТЕД, Л. АЙ.

На скитальців.

В часі празника „Михайла" а водночас і уродин п. Михайла Католи з Гемстед Л. Ай., на котрих гості зложили між собою $12 на скитальців. Гроші вислано до Зл. У.А.Д. Комітету. Зложили: По $2: Дмитришин, І. Генега; по $1: Возний, Маланчук, Матвійчук, В. Катола, І. Маланчук, мол. Решта дрібними.

Ф. Генега.

БЕЙОН, Н. ДЖ.

З панахиди за Героїв Листопадового Зриву на скитальців.

В неділю дня 16. листопада б.р. в укр. кат. церкві, відправлено панахиду по героях Листопадового зриву з 1918 року, як і по упавших героях другої світової війни.

Панахиду відправив о. С. Малиняк, а співав дуже гарно церковний хор під орудою п. Василя Каськова. В часі панахиди по обох боках могили стояли жовніри Американської Армії українського роду з американським і українським прапорами. На могилі виднів напис „Вічная память героям Листопадового Зриву з 1918 року", а другий напис мав чотири прізвища і золоті звізди за тих членів парохії, котрі полягли в другій світовій війні, а саме: Іван Федорик, Іван Кушнір, Мих. Хомин і Мілтон Мартиняк.

Після панахиди о. Малиняк виголосив відповідне і зворушаюче слово про Перший Листопад, як фундамент, створений з кісток і крови упавших борців, нових будівничих незалежної української держави, що звязали геройське сучасне з геройським минулим української нації, як і з її світлим майбутнім, якого неможе знищити вже ніяка сила на світі.

Відтак переведено збірку на скитальців, яка принесла $106.35.

Василь Савран.

СТ. КЛЕЙР, ПА.

З похорону на скитальців.

Дня 20 листопада відбувся похорон довголітного секретаря від. 9. УНС, Николи Салака. По короткій панахиді в домі покійного, яку відправив парох цеї громади о. Микола Лізак в асисті о. Івана Ковалія та після відправи в церкві, похід рушив на парохіяльний цвинтар, де над трумною прощав покійного в імені Гол. Екзекутиви УНС, А. Прус, згадуючи працю покійного в користь 9 від. УНС.

Після похорону горстка приятелів зібралася в домі покійного де на заклик підписаного переведено збірку на скитальців. Збірка принесла $21, що їх переслано до Зл. УАД Комітету у Филаделфії.

Жертви зложили: по $5: П. Нарадко, А. Прус; по $2: А. Ярощак, Й. Салак; по $1: І. Гойсан, В. Салак; дрібними $5.

Адам Прус, Володимир Салак.

ВУСТЕР, МАСС.

З обіду на скитальців.

В часі обіду в громадян Гаців не забули господарі й гості при забаві за українських скитальців в Европі й зложили на руки підписаного $26, які вислано до Зл. У.А.Д.Комітету в Филаделфії. Жертвували: по $5: родина Річман, родина Сулима і родина Гац з Вустер, а Василь Гірчиця і Микола Ганчар (син) з Вилімнтик, теж Катерина Бандас по $1.

В. Гірчиця.

КЛІВЛЕНД, О.

для УПА.

Дня 19 жовтня відбувся баль, получений з виставою, з яких було чистого доходу в сумі $140. Гром Василь Мураль, що брав участь в аматорській виставі, зложив $10. Разом вислано на допомогу воякам Української Повстанської Армії $150. Ці підприємства відбулись в Українськім Народнім Домі. Допомога УПА повинна заставити усіх нас до жертв на ту благородну ціль.

ВІЛМАНТИК, КОНН.

З Дня Подяки на добрі цілі.

Згадана громада числом не велика, але й вона не забуває про наших бідних скитальців і про борців-героїв УПА та переводить збірки на ті цілі при кожній нагоді. Так попереднього перевели дві збірки для скитальців і УПА і в День Подяки зійшлись вірні на Службу Божу, яку відправив о. В. Горохівський, а по відправі зійшлися в парафіяльній галі на спільний обід. Підчас обіду перед. В. Гірчиця привитав гостей і покликав одного з присутних, щоб згадав за День Подяки, а далі, щоб розповів про наших скитальців та про УПА. Як прийшло до жертв, то на початок зложив свою жертву В. Гірчиця з родиною в сумі $25, а Микола Ганчар стар. з родиною $10. По $5 зложили: Н. Лулик, В. Горошко, А. Савка. Д. Добуш і Н. Ганчар. мол. По $2: Н. Сітченко і С. Кімчик: по $1: І. Шамберко, П. Антонів, о. В. Горохівський М. Писарко, п-ні М. Горохівська, М. Смілка, Г. Дячишин, О. Горохівський, В. Катаринич, А. Ратушна, В. Горохівський, В. Гупс, К. Ющак, Е. Смілка, К. Милиховська, Г. Чарнега, М. Сирак, стар., М. Сирак, молод., І. Сирак, А. Михоцька, П. Сопків, О. Бандас, С. Пущинський, А. Семенчик, Ілько Чорний, Д. Слободян. Решта дрібними. Зібрано всіх разом $92. Збірку розділено по половині для скитальців і на медикаменти для УПА. Гроші вислані.

Щира подяка всім жертводавцям і урядови згаданої громади, що не забули за таку благородну ціль.

Андрій Савка.

ЩО ПИШУТЬ?

БІЛЬ ЗА ДІДНИМ КРАЄМ ВІДЧУВАЮТЬ НАЙГІРШЕ СТАРІ ЛЮДИ...

(З листу з Німеччини до родини в стейті Ню Йорк.

Не беріть мені за зле, коли Вас кличу Стрийком і Стрийною, бо тут, на чужині не маю нікого із моїх кревних ані знайомих. Я не жду помочі від Вас, а задоволений тим, що почую від Вас добре слово, якого ми всі тут дуже спрагнені, головно від наших рідних з Америки.

Про себе самого можу Вам навести мої різнородні переживання аж до несхочу. Однак прийде час, коли те все треба буде забути. Після втрати Рідного Краю і моїх батьків я ходив два місяці як та блудна вівця по горах-Альпах — шукав своїх рідних і по різних трудношах добився. Тепер живу серед своїх і вижидаю кращої долі для нас усіх — українців. Якщо не доведеться вихати за море, то мабуть прийдеться ще раз стати твердо за наше майбутнє — за Рідну Батьківщину. Цей час уже надходить, але мабуть тільки для нас — молодих, бо нам годі дивитися на наші муки й тортури.

Одно сумне, а це, що на скитальщині багато старших людей і саме вони найбільше відчувають цей страшний біль за Рідним Краєм, головно таки за рідною землею. Сьогодні вони мусять жити кусником чужого хліба й ждати на нього: прийде, чи не прийде? Це для них ще тим гірше, що вони не мають надії діждатися кращої долі ні для себе ні для своїх дітей. Вони до праці не придатні і тому на них забувають. Цей біль носять вони під своїм серцем і не хочуть зраджувати перед ніким.

Коли читати Ваші газети з Америки, то там слідна надія, що таки життя людини мусить поправитися в цій нещасній Европі. Багато наших людей з Рідного Краю ще й тепер прибувають сюди і сьогодні за них вже світ говорить. Отже є Всевишній Бог, який бачить нашу долю й допомагає нам розголосити світові про наші нещастя. Може ще прийде час і на нас...

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, прошу спочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

12,615 а) Кіндра Андрія с. Петра з с. Дідушиці Малі (Стрий) від Мачоган Гарасима.

12,615 б) Сабай-Карась Марії з с. Явірник Руський від сестри Сабай-Седлецька Марії.

12,616 Бойко Михайла і Івана с. Павла з с. Облазниці (Жидачів) від Іванків Семена.

12,617 Піхурський Мирослава з с. Настасова від Клуфас Маркіяна.

12,618 а) До рідних і знакомих з с. Библа (Перемишль) від Петрович Юліяна.

12,618 б) До рідних і знакомих з с. Розпуття (Добромиль) від Смотрицький Осипа.

12,618 в) Васюта Петра і Анни від Нестор Івана з с. Червона Воля (Ярослав).

12,619 Войтович Павла з с. Язлівчик (Броди) від Войтів Степана.

12,620 Платко Івана брата з с. Боська (Сянік) від Платко Йосифа.

12,621 Пошукую братів Тхір Пилипа, Сидора, Ілька і Катерину з с. Яструбич (Сокаль) від Шелевська Анни в Америці.

12,622 До братів Галан Юліяна, Михайла, Теодора і Босий Михайла з Глиняни (біля Львова) в Аргентині від Галан Степана.

12,623 Мотулько Ілька з с. Занадка (Калуш) від Сеньків Микити с. Антона.

12,624 Мазурик Анни зам. Запаранюк тітки з с. Заставе (Підгайці) від Мазурик Юліяна.

12,625 Коник стрийка род. з Дрогобича від Коник Леона.

12,626 Станчак Івана, Миколи з с. Банарівка (Ряшів) від Волошин Богдана.

12,627 Маціровський Йосифа вуйка, з с. Вирова (Камінка Струмилова) від Пелех Павла с. Данила.

12,628 Слович Андрія і Василя вуйків з с. Боберка (Турка) від Якубович Катерини з дому Славич д. Михайла.

12,629 Сенів Дмитра стрийка з с. Лупушанка Хоміна (Самбір) і тітки Демко Анни з дому Сенів від Сенів Петра.

12,630 Гураль Панька з с. Козари (Рогатин) від Мацюк Панька.

12,631 Саєвич Володимира вуйка з с. Устя Зелене (Бучач) від Батюк Ярослава.

12,632 Дидимус Михайла з с. Середопільці (Радехів) від Дидимус Теодора.

Голоситись на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" **безплатно,** хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне,** то **хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру 1½ цаля в одній колюмні, коштує **$1.00.**

Адм. „Свободи".

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 1. листопада 1947 р. року померла в 66. році життя

ЮЛІЯ СЬВІДЕР,

члениця Тов. ім. І. Франка, від. 93 У. Н. Союзу в Сентрал Фолс, Р. Ай.

Покійна походила з села Буциків, пов. Скалат, Зах. Україна. Полишила в смутку діти, внуки і правнуки.

Похорон відбувся 4. листопада з укр. прав. церкви св. І. Хрестителя в Провіденс на цвинтар св. І. Хрестиля при участи родини, знайомих і членів Тов. — В. Їй П.!

П. Бенковський, секр.

Дня 3. грудня 1947 р. ломер у 63. році життя

ОЛЕКСА СВІТЛИК,

члин Укр. Зап. Тов. Дністерш від. 361 У. Н. Союзу в Ню Йорку.

Покійний походив з села Кабарівчі, пов. Зборів, Зах. Україна. Полишив у смутку жену Марію. — В. Й. П.!

П. Кучма, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КОГУС, Н. Й. — Бр. св. Петра й Павла, від. 57 повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 14. грудня, в год. 2: попол., в церковній галі. Просимо всіх членів взяти участь, бо є важні справи. — уряд: Д. Зальопаний, предс.; П. Бачинський, кас.; Г. Неділський, секр.

ПОШУКУВАННЯ

Олена Веклин, замужна **Кобінець,** шукає своєї рідні, братів **ІВАНА і ВАСИЛЯ ВЕКЛИН,** або синів їх, або когось з родини взагалі. **Михайло КОБИНЕЦЬ,** з сила Мізунь Старий, повіт Долина, Галичина, шукає брата **ТЕОДОРА** і його родину. Інтересованих прошу голоситись на таку адресу:

Mrs. M. KOBYNEC
515 Main St., Egypt, Pa.
U. S. A.

ПОШУКУЮ
ІВАНА або ПЕТРА КОСІВ,
село Ріпний, пов: Долина, Галичина. Десять літ тому перебували в Дітройт, потому виїхали на фарму. Хто знав би про них або вони самі, прошу зголоситись до мене в справі брата Ілька, котрого забило авто і лишився спадок. Пишіть (Василь Лютак)

WASYL LUTAK
705 East 12 St., New York, N. Y.

ТИМКІВ ЮРКА,
з села Лішні, повіт Дрогобич, пошукує **ФЕДИК СТЕФАН і ЮРІЙ,** з села Деришичі, повіт. Дрогобич. Зголошення слати на адресу:

FEDYK STEFAN
Strub b/Berchtesgaden Obb.
Jagerkasserne Bl. IV/48
Germany, U. S. Zone., або
JURIJ HRAB,
5540 Woodland Avenue,
Philadelphia 43, Pa.

МИХАЙЛО СВИСТУН
студент, пошукує свого стрия
ВАСИЛЯ СВИСТУН,
коло 60 літ, уродж. в Дуліби, пов. Стрий. Голоситися до:
адв. ТЕОДОР СТИСТУН
204 N. BROAD STREE,
PHILADELPHIA 2, PA.

ДРАГОНЮКА ДМИТРА,
з Рівного (Волинь), що находиться в Ню Йорку або в Вашингтоні, пошукує

LAWRENTSCHUK WOLODYMYR
Deffingen 12,
(13a) b. Günzburg/Donau
Germany, U. S. A. Zone.

КАРОЛИНА КУРОВЕЦЬКА ТЕСЛЯ
пошукує свойого вуйка і інших членів родини, які живуть в З.Д.А. 1 **Микола Скоробогатий,** 2. **Йосиф Скоробогатий** (син Андрія), 3. **Павлина Скоробогата,** всі з повіту Тернопіль Галичина. Вони самі, або хто знае про них, зволить зголоситися на адресу: **Karoline Kurowecka Tesla, Perten II., Steinlanger, Post Graiburg a/Inn, Germany, Bayern, U. S. Zone,** або **J. Bouchuk, 69 Campfield St., Irvington, N. J.** Маю лист для Вас.

МИХАЙЛО КОЗАКОВСЬКИЙ
шукає свого брата
ГРИГОРІЯ,
має жити в Акрон, О. Хто про нього знає, або він сам, хай зголоситься до:

MARY BUCZAK
Fraklin Ave., East Meadow,
Hempstead, L. I., N. Y.

НОВІ КНИЖКИ З ЕВРОПИ

І. Мазепа: **Підстави нашого відродження.** Ціна ... $1.20
О. Данський: **Хочу Жити!** Образки з німецьких концентраційних таборів, ілюстрована ... 1.25
Іван Багряний: **Тигролови,** роман, том 1 і 2. ... 2.00
Б. Романенчук: **Українське письменство** (міміографія) ... .50
Дмитро Чуб: **Шевченко в житті** ... .50
Український Народній Співанник (з нотами на один голос) ... 2.00
Докія Гуменна: **Куркульська вілія,** збірка новель ... .25

ДІТОЧІ.

Евген Яворівський: **Казка дітям невелика про курчатко й про шуліку,** ілюстрована ... .25
Н. Забіла: **Пригода з Автобусом** (ілюстр.) ... .30
М. Коцюбинський: **Дві кізочки,** малюн. О. Судомири ... .30
Лев Яцкевич: **Паровий верблюд,** ілюстр. Е. Козака ... .30
В. Гренджа-Донський: **Байка про козу та вовка** ... .15
Казки (Білосніжка, Сирітка в лісі, Фарбований лис, Золотий черевичок) ... .30

Замовлення враз з грішми слати на адресу:

"SVOBODA"
P. O. BOX 346 (81-83 GRAND ST.) JERSE CITY 3, N. J.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ТАРЗАН, ч. 1745. Дум-дум минув.

Напів божевільні малпи кинулися вперед і заки перестрашена львиця прийшла до себе, вона згинула під ударами.

Тарзан звернувся за Дженою і щойно тоді завважав, що її нема. „Тага забрала її до колиби" — пояснив Молат.

За кілька мінут малпочоловік дігнав їх. — „Иди до Молата й Кімбу" — наказав Тарзан. „Дум-дум уже перейшов і ти можеш жити в мирі".

Тоді Джена пустилася до колиби, щоб привести її до ладу. Одначе вона не передчувала, яке нещастя жде їх обоїх.